

Voldspolitik

– De grønne pigespejdere skaber trygge rammer for piger og unge kvinder og tolererer ingen former for vold.

Forord

WAGGGS foretog i 2010 en medlemsundersøgelse, der viste, at vold mod piger og unge kvinder er et emne som mange unge medlemmer verden over er stærkt optaget af. På baggrund af denne undersøgelse kom 2011–2020 kampagnen "Stop the Violence – Speak Out for Girls' Rights". Kampagnen er den største i WAGGGS' historie. Dele af kampagnen er udarbejdet i samarbejde med UN Women, og 25 lande er udvalgt til at deltage i udviklingen og afprøvningen af aktivitetsmaterialet, inden den endelige version udarbejdes. Og her er De grønne pigespejdere med!

For at kunne tage del i kampagnen og dermed arbejdet med at forebygge vold mod piger og unge kvinder satte WAGGGS som krav, at medlemsorganisationerne skal have en voldspolitik, hvor organisationerne aktivt forholder sig til, hvilken holdning organisationen har til vold, hvordan betroelser om vold skal håndteres, og hvordan man kan skabe trygge rammer om det at arbejde med vold som tema.

Dette dokument er De grønne pigespejderes voldspolitik.

På vegne af

De grønne pigespejderes hovedbestyrelse,

Vibeke Bie Hansen

træner for den danske del af kampagnen

Charlotte Hjorth

projektleder for den danske del af kampagnen

Indhold

Hvad handler De grønne pigespejderses voldspolitik om?	3
Hvad er vold?	3
Vi har alle underretningspligt i Danmark – hvad vil det sige?	4
Hvad gør jeg, hvis et medlem under 18 år kommer til mig med en betroelse?	4
Hvad hvis betroelsen handler om noget, der er sket hos De grønne pigespejdere?	6
Hvad gør jeg, hvis jeg bare har en mistanke eller bekymring?.....	6
Er der tegn eller signaler som kan give anledning til bekymring?	7
Hvad gør jeg, hvis et voksent medlem kommer til mig med en betroelse?	7
Hvor er der mere hjælp at hente?	8
Hvordan skaber jeg trygge fællesskaber?.....	8
Hvordan kan vi støtte hinanden som ledere?	9
Tilgang til håndtering af betroelser eller mistanker	10

Hvad handler De grønne pigespejderses voldspolitik om?

Piger og unge kvinder har som alle andre ret til et liv i tryghed fri for vold. Langt de fleste oplever dagligt denne tryghed i Danmark, men desværre gælder det ikke alle. Hvert år registreres fx 2.000 kvinder og 1.800 børn på landets krisecentre. Dertil kommer, at 21.000 børn lever i voldelige hjem, og 28.000 piger og unge kvinder udsættes for kærestevold. Det er ikke acceptabelt!

Hos De grønne pigespejdere gør lederne en stor indsats for at skabe trygge rammer og tillidsfulde fællesskaber i enhederne. Det gør vi, for at pigerne tør udfordre og udvikle sig, så de kan blive unge kvinder, der tager lederskabet på sig i såvel deres eget liv som blandt andre. Og som en del heraf evner at forebygge vold og sige nej til vold, hvor de måtte møde den.

Når pigerne føler sig trygge, kan det også ske, at de, der udsættes for vold eller har været vidne til vold, betror sig til deres leder herom. Det er derfor afgørende, at vi som ledere, hjælpere og ansatte ved, hvordan vi hos De grønne pigespejdere håndterer sådanne betroelser. Det er, hvad De grønne pigespejderses voldspolitik handler om.

Hvad er vold?

Vold kædes ofte sammen med fysiske overgreb som det at blive slået. Det dækker dog over mere end det. Vold er handlinger og trusler, der kan skade, skræmme eller smerte en anden person. Handlingerne og truslerne kan både være fysiske, seksuelle, psykiske eller økonomiske.

Det betyder, at vold dækker over meget – strækkende fra mobning og trusler til fysiske og seksuelle overgreb.

Det er ikke muligt for os at sikre vores medlemmer mod vold. Men ved at have hjælp og procedurer i orden kan vi gøre det mere sikkert og trygt for vores medlemmer at betroe sig til os ledere, så vi kan hjælpe dem videre i systemet. Det at hjælpe vores medlemmer videre er netop vores opgave samt at arbejde for, at pigerne og de unge kvinder fortsat har et frirum hos De grønne pigespejdere.

Vi har alle underretningspligt i Danmark – hvad vil det sige?

I Danmark har alle voksne underretningspligt. Det betyder, at vi har pligt til at orientere de sociale myndigheder, hvis vi får kendskab til, at et barn udsættes for omsorgssvigt derhjemme.

Din opgave er med andre ord at ringe eller skrive til de sociale myndigheder i din kommune, som oftest en socialforvaltning eller familieafdeling, og fortælle dem om dit kendskab eller den konkrete betroelse, du har modtaget fra en pige.

Hvis du er i tvivl om, hvem du konkret skal kontakte i din kommune, så ring til din kommunale Borgerservice eller søg på nettet efter hvilken afdeling, der tager sig af underretninger i din kommune. Skriv fx "*underretning [navnet på din] kommune*" i søgefeltet på www.google.dk.

Du kan også kontakte generalsekretæren hos De grønne pigespejdere, hvis du er i tvivl om, hvordan du skal håndtere sagen.

På Socialstyrelsens hjemmeside for kampagnen "Vores ansvar – Nej til vold mod børn" kan du læse mere om, hvad en underretning er, og hvordan man underretter. Adressen er <http://www.socialstyrelsen.dk/voresansvar/>

Hvad gør jeg, hvis et medlem under 18 år kommer til mig med en betroelse?

En pige, der kommer med en betroelse, er ofte i en i sårbar situation. Hun har måske skullet samle mod til sig længe, så det er vigtigt, at du giver dig tid til at lytte og støtte hende. Det er ikke din opgave at løse hendes problemer, men det er dit ansvar at hjælpe hende videre til de rette professionelle, der kan give hende den hjælp, hun har brug for.

Generelt skal du bruge din sunde fornuft og gøre som følger:

Lyt og svar:

- Lyt til pigen og vær rolig og åben.
- Døm hverken pigen eller voldsudøveren.

Jeres samtale handler ikke om at placere skyld, men om at tage imod pigens fortælling. Du kan risikere, at hun trækker sig og mister tilliden til dig, hvis du dømmer hende eller den, der har begået eller begår vold mod hende. Det kan være

én, hun er tæt knyttet til i sin familie, og som hun er bekymret for, hvad der vil ske med, når hun fortæller andre, hvad hun udsættes for.

- Vis at du tager det, hun fortæller, seriøst, så hun mærker, at du er klar til at støtte hende.
- Fortæl, at du er glad for, at hun deler sine problemer med dig.
- Stop hende ikke og bed hende ikke om at gentage sin betroelse for en anden leder eller om at skrive den ned.
- Anerkend hendes følelser. Uanset hvad hun føler, er det helt normalt. Undgå at fortælle hende, hvad du måske synes, hun burde føle.
- Stil ikke spørgsmål, der kan få hende til at overtage dine formodninger. Man kalder det også, at du ikke skal lægge ord i munden på hende. Bare lyt til hvad hun selv har at fortælle.
- Giv ikke løfter du ikke kan holde.
- Forklar, at du ikke kan holde det hemmeligt, hvis hun udsættes for vold. Gør klart, at du kun vil fortælle det til relevante personer for at få hjælp og støtte til hende. Hvis det handler om omsorgssvigt i familien vil du gå til kommunen. Og hvis det handler om andre sammenhænge, vil du gå til hendes forældre eller værge.
- Sørg for at handle umiddelbart efter betroelsen.

Overvej og vurder – gerne sammen med en anden leder:

- Er hun i umiddelbar fare?
- Er andre i fare?
- Har hun eller andre brug for lægehjælp?
- Hvad mener hun, at hun har brug for?
- Hvad mener du, at hun har brug for?

Underret når påkrævet:

- Forklar pigen, hvad du nu vil gøre og sørg for at handle øjeblikkeligt.
- Kontakt politiet, hvis pigen er i umiddelbar fare, og du ikke tør sende hende hjem.
- Underret de lokale myndigheder, hvis der er tale om omsorgssvigt i familien.

Støt og henvis:

- Kontakt pigens forældre, hvis der er tale om voldsepisoder eller mobning i skolen eller i andre sammenhænge. Det gælder også, hvis det handler om hændelser internt hos De grønne pigespejdere.

- Snak med pigen om, hvilke voksne hun føler sig tryk ved i sin familie og vennekreds, og hvem hun kan søge mere hjælp og støtte hos.
- Fortæl pigen om de støttemuligheder der er. På DR's hjemmeside findes en oversigt over alle lokale og nationale støtte- og rådgivningsmuligheder, der er i forhold til bl.a. vold. Find rådgivning på www.dr.dk/tvaers.
- Hjælp hende med at finde den rette støttemulighed for hende. Børns Villkår har både en børnetelefon, forældretelefon og fagtelefon, der også kan hjælpe jer videre. I kan vælge at være anonyme.
- Søg selv støtte hos din leder eller en anden du er fortrolig med i korpset. Det kan være hårdt at håndtere sådanne betroelser. Du skal passe på dig selv.

Hvad hvis betroelsen handler om noget, der er sket hos De grønne pigespejdere?

Hvis det er en ulovlig hændelse, som et voldeligt overfald eller seksuelt overgreb, der er sket internt i korpset, gør du som beskrevet ovenfor samt følgende:

- Kontakt hurtigst muligt generalsekretæren, der har information om det videre forløb, så korpset kan hjælpe dig og er parat til at håndtere henvendelser fra offentligheden/pressen.
- Generalsekretæren kan hjælpe med krisehjælp mm. fra korpsets forsikring.

Ved overgreb begået af korpsets medlemmer eller ansatte vil politiet blive informeret, og den ansatte eller frivillige vil øjeblikkeligt blive fritaget fra sit engagement hos De grønne pigespejdere. Dette betyder ikke, at påstande om overgreb er sande, men har til hensigt at beskytte både barn og voksen mod yderligere overgreb eller beskyldninger.

Hvad gør jeg, hvis jeg bare har en mistanke eller bekymring?

I Danmark har fagpersoner som fx pædagoger, lærere og læger skærpet underretningspligt. Det betyder, at de har pligt til at underrette kommunen allerede ved en formodning om omsorgssvigt. Denne pligt har almindelige borger ikke. Så hvis du mistænker, men ikke har et konkret kendskab til, at et medlem mistrives og måske lider af omsorgssvigt, har du ikke pr. lov pligt til at underrette kommunen.

Men da vi hos De grønne pigespejdere vægter vores medlemmers trivsel højt, og da det som leder kan være svært at håndtere sådanne mistanker, anbefaler vi, at du retter henvendelse til din kommune for at høre, hvordan du skal gribe sagen an.

Du kan også ringe til Børns Vilkår. De har en linje, de kalder Fag Telefonen, som er for alle, der arbejder med børn og unge som ønsker råd og vejledning om børnefaglige problemstillinger. Her kan du fortælle, at du er en bekymret frivillig spejderleder, der har brug for vejledning.

Er der tegn eller signaler som kan give anledning til bekymring?

Vær gerne opmærksom på, om dine medlemmer pludselig eller gradvist ændrer adfærd. Følgende karakteristika kan også give anledning til ekstra opmærksomhed:

- Usigneret / ulejethed.
- Indesluttethed.
- Opfarenhed, uligevægtighed.
- Ligegyldighed.
- Uforståelig adfærd.
- Uregelmæssig deltagelse i eller stort fravær til møderne, når det ikke handler om, at medlemmet "bare" har mistet interessen, og er på vej videre.

Hvad gør jeg, hvis et voksent medlem kommer til mig med en betroelse?

Lyt og svar:

- Lyt, forhold dig roligt og anerkend hendes følelser.
- Døm hverken hende eller voldsudøveren.
- Tag det seriøst og forsikr hende om, at du er på hendes side, men lov ikke noget, du ikke kan holde.
- Oprethold fortrolighed.

Informér

- Giv hende information om, hvor hun kan søge hjælp. Find fx rådgivning på www.dr.dk/tvaers
- Fortæl hende hvad de næste skridt og muligheder er.

Støt

- Tilbyd umiddelbar støtte, forståelse og beroligelse.
- Hjælp hende evt. med at tage kontakt til andre støttemuligheder, hvis hun ønsker det.

- Søg selv støtte hos din fortrolige.

Hvor er der mere hjælp at hente?

På DR's hjemmeside kan du finde en oversigt over alle lokale og nationale støtte- og rådgivningsmuligheder, der er i forhold til bl.a. vold. Find søgesiden på www.dr.dk/tvaers.

Børns Vilkår har også links og gode råd på deres hjemmeside www.bornsvilkar.dk.

Hvordan skaber jeg trygge fællesskaber?

Et trygt sted at være er et godt sted at lære! Og det er denne uformelle læring og pigernes mulighed for udvikling, der er i højsædet hos De grønne pigespejdere.

Når du arbejder med at skabe trygge rammer og tillidsfulde relationer i din enhed, kan du huske på følgende:

- 1) Vær selv tryk: Vid hvad du gør, hvis du får en betroelse fra et medlem.
- 2) Sørg for, at pigerne ved, hvor de kan søge hjælp, hvis de får brug for at snakke med en voksen om noget svært de måtte opleve. Opfordr dem til at gå til de voksne, de føler sig trygge ved. Fortæl at de altid gerne må gå til dig. Og giv dem også gerne telefonnummeret til børnetelefonen hos Børns Vilkår.
- 3) Tag et ekstra kikk på jeres mødelokaler. Er de trygge – og sikre – at være i?
- 4) Sørg for, at aktiviteterne er planlagt på en måde, så alle pigerne kan være med. De må gerne udfordres, men ikke holdes uden for. Opfordr pigerne til at hjælpe hinanden, så alle kan være med.
- 5) Forvent ikke, at alle pigerne ønsker at indgå i den samme type relationer.
- 6) Accepter ikke voldeligt sprog og voldelig adfærd. Det er ikke i orden at slå, hverken med ord eller handlinger.
- 7) Lær pigerne at lytte til hinanden, at respektere forskellige meninger og at danne deres egen. Det gør du bl.a. ved selv at give dig tid til at lytte uden at dømme på forhånd eller undervejs, være nysgerrig, åben og anerkendende. Tjek, om du har forstået pigernes forskellige holdninger korrekt. Tak fordi de bidrager. Fortæl, at det er ok ikke at være enige. Det er der plads til hos De grønne pigespejdere.
- 8) Vær samtidig parat til stille og roligt at udfordre holdninger, der billiger vold mod piger og unge kvinder. Undersøg fx nysgerrigt sammen, hvor sådan en holdning kan komme fra i den danske kultur. Hvilket formål har den tjent? Hvilken effekt

har den haft? Hvad er der at vinde og tabe ved at holde fast i sådan en holdning? Er der perspektiver og nuancer som holdningen udelader?

Hvordan kan vi støtte hinanden som ledere?

Det er hårdt, når medlemmer i enheden mistrives og i værste fald bliver udsat for vold. Derfor er det vigtigt, at vi som ledere husker at søge hjælp hos hinanden. Du kan søge støtte både internt i din gruppe og hos andre, du er fortrolige med i korpset.

I kan sætte denne støtte mere i system ved at holde regelmæssige ledermøder, hvor I også kommer ind på jeres egen trivsel i gruppen, og på om der er noget særligt ved jeres opgaver og engagement i gruppen, der tærer på kræfterne.

Du kan også kontakte en erfaren leder i korpset, som du er fortrolig ved, og høre om hun er villig til at være din mentor. I kan aftale møder eller snakke sammen over telefonen, hvor I fx kommer omkring din udvikling og trivsel som leder.

Tilgang til håndtering af betroelser eller mistanker

